

Braun, Krzysztof

Święto Jana na Pobożu

Rocznik Mazowiecki 15, 306-307

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ostatnim czasie wśród kolegów, absolwentów klasy XI b (rocznik '53) powstała myśl, aby w roku 2003 r., w 50. rocznicę naszej matury spotkać się i przypomnieć lata młodości. Spotkanie, którego byłem uczestnikiem, doszło do skutku w dniu 14 czerwca 2003 r. Zgromadzili się „starzy Chałubińszczacy” w nowych murach szkoły, ale szkoły o tych samych historycznych tradycjach. Dyrekcja odniosła się do naszej inicjatywy przychylnie i pomogła w organizacji koleżeńszego zjazdu. Zwiedziliśmy budynek nowej szkoły, odwiedziliśmy również „stary Chałubińszczak” u Pijarów w Rynku, gdzie obecnie znajduje Muzeum Okręgowe. Odbyliśmy interesujące rozmowy z Dyrekcją oraz wyraziliśmy chęć uczestniczenia (jeżeli zdrowie pozwoli) w uroczystościach z okazji 100-lecia szkoły w 2005 r. Do późnych godzin w gronie 15 kolegów (tytu udało się nam zebrać; w klasie maturalnej było nas 27) dyskutowaliśmy i wspominaliśmy dawne dobre czasy szkoły i naszych młodych lat.

Rozmowom nie było końca.

Tomasz Jan Paprocki

Święto Jana na Pobożu

Na północnym skraju Mazowsza, w Ziemi Zawkrzeńskiej, na szlacheckim Pobożu od blisko dziesięciu lat odbywa się w niedzielę po św. Janie gminna uroczystość kulturalna pod nazwą „Święto Jana”. Organizatorem jest Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym, miejscowy dom kultury i nauczyciele z jano-wieckiego zespołu szkół. Hasło przewodnie imprezy to „rodowód – tożsamość – tradycje gminy Janowiec Kościelny”. Zmarła w 1991 roku, pochodząca ze Szczepkowa, Scholastyka Szczepkowska, nauczycielka i miłośniczka historii, napisała – jako „dług ziemi, na której się urodziłam” – zarys historii Poboża. Jest to zbiór licznych prawdziwych i nieprawdziwych faktów i legend, przedstawiający bogatą przeszłość tego drobnoszlacheckiego regionu. Praca ta, zatytułowana *Stąd nasz ród*, dała asumpt do podjęcia przez środowisko intelektualne gminy różnego rodzaju działań: gromadzenie informacji o lokalnym dziedzictwie kulturowym, studia nad przeszłością, edukacja regionalna w szkołach, doroczne mini-konferencje, poświęcone ważnym dla społeczności pobożańskiej zagadnieniom.

W 2002 roku, podczas świętojańskiego spotkania Pani dr Irena Borowy z Muzeum Szlachty w Ciechanowie mówiła o swoich badaniach nad historią dawnych rodów pobożańskich i o idei zjazdów rodzinnych, które – jak wiemy z przeszłości – były kluczem do zachowania więzi i tradycji wśród drobnej szlachty (dotyczy to całego Mazowsza i Podlasia).

Podczas tegorocznego spotkania (2003), poświęconego „wielkim rodakom z Poboża”, prof. Benon Dymek przedstawił postać Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego z Giewart-Szczepkowa, wybitnego leśnika, profesora w Instytucie Agronomiczno-Leśnym na Marymoncie w Warszawie i twórcy Szkoły Praktyki Leśnej w Feliksowie koło Broku nad Bugiem. Ale Jastrzębowski oprócz działań badawczych i dydaktycznych był, o czym mało kto wie, autorem unikalnego dzieła wydanego w 1831 roku w Warszawie pod nazwą *Konstytucja dla Europy. Jako ustawa mogąca zapobiec wojnom opracowana przez...* Zaproponowana przez Jastrzębowskiego struktura „Kongresu Europejskiego” z jego szczegółowymi rozwiązaniami prawnymi, formami reprezentacji poszczególnych państw-narodów wyprzedza o ponad sto lat idee Unii Europejskiej. Jest niezwykle ważnym wkładem intelektualnym Pobożanina, Mazowszanina, Polaka w idee tworzenia demokratycznej Europy.

Przypomnienie dokonań Rodaka ogromnie zainteresowało mieszkańców Janowca i okolicznych wsi, zebranych na spotkaniu. Z reakcji słuchaczy, pytań i postulatów wynika wnioski, że mają oni poczucie niedosytu wiedzy o historii własnego regionu – o ludziach, wydarzeniach, zabytkach.

Pani Barbara Krajewska, poetka ze wsi Iwany koło Janowca, napisała podczas spotkania okolicznościowy wiersz i dedykowała go wygłaszającemu odczyt profesorowi Dymkowi:

Czerwcowy wiatr przywiał
wiele podróży aut
do Janowca Kościelnego.

W świetlicy
szanowne władze Urzędu Gminy
i Domu Kultury
szczerze witają zacnych gości,
którzy darują nam
walizkę szczęścia.

Ich mądrość i wiedza mówi
szerzej o naszych przodkach
mieszkańcach tej ziemi
o głębokich korzeniach Pobożan

A my co możemy dać
zacnym gościom?
damy ze słów uwite
takie od serca gorące
obfite bukiety w odcieniach
kwiatów na łące.

Krzysztof Braun